

řuje-li nemoc. pojišťovna pojistné vyšší než 6% str. denního výdělku, budou podle odst. 4. § 95a po dobu 3 let od 1. VII. 1934 peněžitá dávky v nemoci (o dávkách v těhotenství a v šestinedělí viz výše) poskytovány ve snížené výměře po dobu 90 dnů. Ústř. soc. pojišťovna může tuto lhůtu 3 let zkrátiti se souhlasem min. soc. péče. Stane se tak, ukáže-li se toho potřeba.

Pokud jde o odst. 3. a 4. § 95a novely, je v důvodové zprávě vysloveno očekávání, že se většině nemoc. pojišťoven podaří uchovatí finanční rovnováhu s pojistným nepřevyšujícím 5.5% str. denního výdělku. Pokud jde o dobu 3 let podle odst. 4., mluví důvodová zpráva v ten smysl, jako by její zkrácení mělo nastati, zlepši-li se hospodářské poměry. Podle našeho názoru bude zkrácení lhůty 3 let provedeno, zhorši-li se hospodářské poměry a zkrácením lhůty podle odst. 4. rozšíří se okruh nemoc. pojišťoven, které budou poskytovatí snížené nemocenské po dobu 90 dnů. Po zkrácení lhůty 3 let budou snížené nemocenské přece poskytovatí všechny pojišťovny, které vyměřují pojistné vyšší nežli 5.5%. Kdyby účel odst. 4. § 95a býval zamýšlen jenom tak, jak to zdůrazňuje důvodová zpráva, že totiž doba, po kterou se snížené nemocenské bude poskytovatí po 90 dnů, potrvá nejvýše 3 roky, nebylo vůbec zapotřebí odst. 3. a v odst. 4. mělo býti řečeno: bude-li to odůvodněno zlepšením hospodářských poměrů, nikoli: ukáže-li se toho potřeba. Úprava odst. 4. § 95a nasvědčuje tomu, že v případě potřeby bude 3letá lhůta zkrácena, načež vstoupí v platnost odst. 3., a snížené nemocenské po dobu 90 dnů bude poskytováno všude, kde se pojistné vyměřuje vyšší sazbou než 5.5%.

K 1. I. 1934 bylo 78 nemocenských pojišťoven, které vyměřovaly pojistné ve výši 5.6—6% středního denního výdělku.

Snížené nemocenské po dobu 90 dnů bude

od 1. VII. 1934 vypláceno u 43 nemocenských pojišťoven.

Podle § 104 novely mohou nemocenské pojišťovny zavéstí další omezení nemocenského. I tak lhůta podle § 95a), odst. 3. a 4. (poskytování nemocenského po dobu 90 dnů) může býti prodloužena na 180 dnů. Pro pojištěnce, kteří v nemoci mají nárok na mzdu po dobu aspoň 1 týdne a na bezplatné zaopatření (byť a stravu nebo byť a deputát) se stanoví karence 7 dnů a v případě neschopnosti k práci poskytuje se těmto pojištěncům nemocenské teprve od 8. dne neschopnosti k práci.

V § 105 novely je nemocenským pojišťovnám dána možnost, aby stanovami zlepšily některé dávky: 1. nemocenské může býti zvýšeno o 10, 20 a 30%, trvá-li nemoc déle než 13, 26, 39 týdnů, případně jde-li o ženatého pojištěnce, dále o pojištěnce, který pečuje o 4člennou nebo ještě větší rodinu, 2. pohřebné může býti zvýšeno až na 45. násobek středního denního výdělku, 3. dětem pojištěnců může býti poskytnuto umístění v ozdravných, zotavovacích atd. Zlepšení dávek může býti vázáno na uplynutí určité čekací doby, a může býti zavedeno pouze, když rezervní fond pojišťovny dosáhl určité výše. Poskytování veškerých vícedávek je možné jedině, vyměřuje-li nemocenská pojišťovna pojistné nejvýše 4.8% středního denního výdělku. Takových pojišťoven bylo k 1. lednu 1934 61.

Podle § 95c) novely snižuje se nemocenské, vyplácené poživateli důchodu invalidního nebo starobního podle třídy 3. nebo vyšší, o třicetinu měsíční splátky důchodu a státního příspěvku. Minimální nemocenské činí 5 Kč. Toto minimum platí také pro důchodce, budou-li jim nemocenské vypláceti pojišťovny, které poskytujují snížené nemocenské podle § 95a. Důchodcům, kteří mají nárok na nemocenské podle třídy 1. a 2., bude poskytováno nezkrácené nemocenské. (Pokračování.)

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Pracovní doba

§§ 6, 7.

748.

Zákon č. 91/1918 Sb. z. a n. zaručuje v § 6 (3) a 7 zvláštní odměnu jen za dovozené hodiny přes čas.

Činí-li zaměstnanec nárok na odměnu za práce přes čas z důvodů bezdůvodného obohacení zaměstnavatele, je na zaměstnanci, aby prokázal, že se mu nedostalo od zaměstnavatele za vykonané práce přes čas náležitě odměny a že na jeho úkor byl zaměstnavatel bezdůvodně obohacen. Ustanovení § 863 obč. zák. předpokládá, aby podle všech okolností nebylo tu důvodné příčiny,

aby se o určité vůli strany pochybovalo. Rozh. nejv. soudu z 1. II. 1934 Rv I 991/32, Česká Advokacie č. 1208.

Je souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že odměnu za práce přes čas v tomto případě nelze opíratí o zákon č. 91/1918 Sb. z. a n., ježto zákon ten zaručuje v § 6 (3) a 7 »zvláštní odměnu« jen za dovozené hodiny přes čas (Sb. n. s. č. 10504, 10226, 8818, 8717) a mezi stranami není o tom sporu, že ke konání práce přes čas v tomto případě nebylo uděleno povolení příslušného úřadu podle § 6 uvedeného zákona. Avšak žalobce přednesl, že vykonal pro žalovanou stranu jako svoji zaměstnavatelku uložené mu práce přes čas, za které neobdržel zapláceno, a proto se domáhal

na ni, aby mu za ně zaplatila. Tento jeho přednes postačí jako žalobní důvod k opodstatnění žalobního nároku, jak s hlediska bezdůvodného obohacení zaměstnavatelů, tak i pro poškození zaměstnancovo, a bylo na žalobci, aby prokázal, že se mu nedostalo od zaměstnavatelů za vykonané práce přes čas náležité odměny a že na jeho úkor byli zaměstnavatelé (žalovaní) bezdůvodně obohaceni. (Sb. n. s. č. 12.158).

Nižší soudy zjistily, že žalovaní pověřili žalobce v letech 1926 a 1927 technickými pracemi pozemkové reformy na Slovensku, že práce byla velmi obtížná, že ji žalobce v normálních pracovních hodinách nemohl zdolat a že konal 870 hodin přes čas, konečně, že se mu za tyto hodiny nedostalo žádné odměny. Námitku žalovaných, že nedali žalobci příkaz, aby pracoval mimo obvyklé hodiny a že tuto práci konal z vlastního popudu bez vědomí a proti jejich vůli, vyřídily nižší soudy zjištěním, že žalovaným poměry na Slovensku byly známy, že však žalobce přece opětne pobízeli o zaslání odhadních aparátů a plánů; je tedy opodstatněn závěr odvolacího soudu, že tím souhlasili s nadměrnou prací žalobcovou a to tím spíše, že jako odborníci museli posoudit, že žalobce v normálním pracovním čase nemůže být s prací hotov. Snažili se žalovaní teprve v dovolání tvrdit, že žalobce práci mu svěřenou mohl vykonat v normálních hodinách a nemohl-li ji v těchto hodinách zmocit, lze to jen přičítati jeho nezdatnosti, jde tu o novotu v dovolacím řízení nepřipustnou (§§ 482 a 513 c. ř. s.), ke které nebylo lze přihlídnouti. Je na bile dni, že žalovaní pracemi, které žalobce pro ně konal mimo normální hodiny, byli obohaceni, ježto jinak by byli musili zaměstnávat více pracovníků nebo vyřizovat zakázky za dobu mnohem delší, takže by pak musili buď platit více zaměstnancům nebo po delší čas pracovní honorář. Tomu-li tak, je nárok žalobců oprávněn z důvodu bezdůvodného obohacení podle § 1431 obč. zák. a nelze tedy vytykáti odvolacímu soudu, že se v rozsudku neobíral předpoklady takových zvyklostí znalci uvedenými. Zbývá ještě otázka domnělého vzdání se žalobcova odměny za práci přes čas. Odvolací soud zjistil, že žalobce po celou dobu zaměstnání odměny za práce přes

čas nepožadoval a zvláště ji neúčtoval v měsíčních výkazech, ač v tomto oboru jest obvyklé, že hodinami přes čas zaučtují se hned s hodinami normálními. Avšak tato skutečnost sama o sobě neopodstatňuje ještě závěr, že se žalobce úplaty za tyto mimořádné úkony chtěl vážně svobodně zřící (§§ 863 a 869 obč. zák.), máme-li na mysli, že tu šlo o zaměstnance hospodářsky na žalovaných nezávislého, který se mohl důvodně obávat, že bude jinak ze zaměstnání propuštěn a při neblahých poměrech na pracovním trhu vydán v nebezpečí nezaměstnanosti a bída, a to tím spíše, že podle zjištění nižších soudů žalovaní kladli velikou váhu na brzké ukončení práce žalobci svěřené a její urychlení ustavičně pobízeli u žalobce. Neběží tu o konkludentní činy toho rázu, jak § 863 obč. zák. předpokládá, aby totiž podle všech okolností nebylo tu důvodné příčiny, aby se o určité vůli strany pochybovalo. Takové pochybnosti nejsou tu však úplně vyloučeny, hledíc k tomu, co svrchu vyvozeno.

Závodní rady

§ 2. 749.

Dělnické kolonie mohou být dobročinným zařízením podléhajícím podle § 2, č. 7 zák. č. 144/20 spolusprávě závodní rady, i když byly výhradně zřízeny z prostředků závodních. Rozh. vrch. rozh. s. horn. z 11. VI. 1930, č. j. Vhrs 64/30, Ústupský 443.

§ 11. 750.

Souhlas hornického rozhodčího soudu k propuštění člena závodní rady z práce možno udělit z důvodu, že vyzýval v řeči proslouven k osazenstvu ke stávce a když stávka vypukla, že se jí zúčastnil. Rozh. vrch. rozh. s. horn. z 14. V. 1930, Vhrs 55/30, Ústupský 432.

Žalovaný napadá rozsudek soudu první stolice pro nesprávné posouzení rozepře po stránce právní a pro vadnost řízení. Činí tak nepravě. Soud prví stolice nezjistil jen, že odvolatel mluvil před stávkou k osazenstvu, nýbrž zjišťuje, že vyzíbel ke stávce a ji tím přivodil. První soud poukázal také správně k tomu, že jako člen závodní rady jednal P. proti předpisům § 2 č. 4 zákona z 25. II. 1920, č. 144 Sb. z. a n. Prohřešil-li se však jako člen závodní rady proti povinno-

* V á ž. o b č. 8717 (rozh. z 16. II. 1929, Rv I 949/28, v »Prac. právu«, roč. VIII., str. 67): Je-li úmluva odporující § 1 (1) zák. nicotnou a byla-li ujednána úhrnková mzda za celou pracovní dobu, tudíž i za případné hodiny přes čas, jest nicotností zasažena celá služební smlouva a nutno vše uvést do předešlého stavu. V takovém případě nelze ovšem vrátiti služby a byl-li zaměstnanec za veškeré práce (tedy i za práce přes čas) náležitě odměněn, není obohacení na straně zaměstnavatele.

V á ž. o b č. 8818 (rozh. z 22. III. 1929, Rv I 1039/28, v »Prac. právu«, roč. VIII., str. 83): Pokud jest míti za to, že zaměstnanec přijímal smlouvenou týdenní mzdu na úplnou úhradu odměny za veškeré práce, vykonané ve službě zaměstnavatelově, tudíž i za práce přes čas. Předpisy § 6 (3) a § 7 (4) zák. předpokládají, že mzda byla ujednána za pracovní dobu osm hodin nepřevyšující a že práce přes čas byly konány se svolením příslušných orgánů správních.

V á ž. o b č. 10.226 (rozh. z 10. X. 1930, R II 374/30, v »Prac. právu«, roč. X., č. 166): Lze umluviti, i konkludentním činem (§ 863 obč. zák.), že odměna za práci přes čas jest zahrnuta v úhrnkově ujednané mzdě. Tak jest tomu nanejvýš, přijímal-li zaměstnanec mzdu po delší dobu bez výhrady, jsa si vědom, že se mu dostává ve smlouvené mzdě odměny za veškeré práce smlouvně mu uložené, tedy i za práce mimo osmihodinovou dobu pracovní. Za nedovolené práce přes čas může se zaměstnanec domáhati jen náhrady škody.

V á ž. o b č. 10.228 (rozh. z 3. II. 1931, Rv I 204/30, v »Prac. právu«, roč. X., č. 228): Zaměstnanec nemůže se domáhati úplaty za práce přes čas, které konal

z vlastního popudu bez příkazu a vědomí zaměstnavatele a jež zaměstnavatel ani dodatečně neschválil. Úmluva stran o nedovolené práci přes čas jest nicotná a nezávazná a nemůže z ní být vyvozen smluvní nárok na odměnu za práci přes čas, nýbrž zbývá jen žaloba o náhradu škody a z bezdůvodného obohacení. Určení výši odškodného lze podle § 273 c. ř. s.

V á ž. o b č. 12.158 (rozh. z 2. XII. 1932, Rv I 1539/32, v »Prac. právu«, roč. XII., č. 529).

Pokud postačí žalobcův přednes k opodstatnění žalobního nároku na odměnu za práci přes čas s hlediska bezdůvodného obohacení zaměstnavatele i s hlediska poškození zaměstnance.

Z toho, že smluvní nárok na odměnu za nedovolené práce přes čas nemůže být oprávněn o zákon čís. 91/1913 Sb. z. a n., ještě nikterak nelyne, že by se zaměstnanec nemohl vůbec domáhati na zaměstnavatele náhrady toho, oč byl připraven svémocným prodlužováním zákonné pracovní doby zaměstnavatelem. Zaměstnanec zůstává při nedovolených pracích přes čas, by se domáhal náhrady pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatele a pro své poškození. K opodstatnění takového nároku na náhradu postačí průkaz, že se zaměstnanec nedostalo od zaměstnavatele za vykonané přesčasové práce náležité odměny a že na jeho úkor byl jimi zaměstnavatel bezdůvodně obohacen. Výši odškodného může soud určit podle § 273 c. ř. s., při čemž jest uvážiti, zda nebyl nedovolené práce přes čas přiměřeně odměněn již v měsíčním platu pokud se týče v měsíční remuneraci úhrnkově (paušálně), pokud se týče, zdali tím, co bylo žalobci za jeho přesčasové práce zapláceno, byly tyto práce přiměřeně odměněny, či-li nic.

stem, jež mu tento zákon ukládal, udělil první soud právem souhlas k jeho propuštění z práce podle § 11 zákona č. 144/20 Sb. z. a n. Nebylo by proto ani třeba zabývat se otázkou, zda dlužno další důvod k udělení tohoto souhlasu spatřovati v tom, že odvolatel se v době od 17. října do 9. listopadu 1929 nedostavil do práce, takže závodní správa by byla podle § 41, lit. k) služebního řádu oprávněna propustiti jej z práce. I tu však odvolatel přiznává, že bezdůvodně byl ve vazbě pouze od 24. října do 9. listopadu 1929, takže tu byl důvod k jeho propuštění z práce podle § 41, lit. k) služebního řádu. Tvrdí-li odvolání, že prohlášením zástupce závodní správy z 23. I. 1930 byly prostávkované směny všem dělníkům omluveny, je to novotou v řízení odvolací podle § 17 zák. čís. 170/24 Sb. z. a n. nepřipustnou. Tvzení toto jest ale také pro spor nerozhodné, poněvadž závodní správa požádala již dne 2. II. 1929 o souhlas k propuštění odvolatele a setrvala při této žádosti, takže mu prostávkovaných směn neomluvila. Pokud odvolatel žádá o odvolání také náhradu za ušlý výdělek, protože ho závodní správa propustila z práce, nevyčkavši právní moci rozsudku, nelze se tímto nárokem, o němž nebylo ve stoleci prvé vůbec jednáno, v řízení odvolacím zabývat, neboť soud odvolací přezkoumává na základě odvolání pouze správnost rozsudku prvního soudu. Bezdůvodně odvolání zůstalo proto bez úspěchu.

Z rozhodnutí ve věcech sociálně pojišťovacích.

Sociální pojištění

§ 95. 752.

Pojištěnec má nárok na pohřebné za dítě mrtvé narozené a přísluší takový nárok veřejné nemocnici, která pohřeb takového dítěte opatřila. Rozsudek vrch. poj. soudu z 17. III. 1934, Cpo 705/33.

Jde tu vlastně o dvě otázky, má-li totiž pojištěnec nárok na pohřebné za dítě mrtvé narozené ve smyslu § 95, III., 2. zák. o soc. poj., a má-li takový nárok veřejná nemocnice, která pohřeb takového dítěte opatřila. Pro první otázku nelze považovati za rozhodné ustanovení § 22 obč. zák., poněvadž toto má za účel ochranu dítěte. Ustanovení § 95, III., č. 2 zák. o soc. poj., má umožniti pohřeb rodinného příslušníka. Také dítě mrtvé narozené jest třeba pohřbiti a jest k tomu povinen v prvé řadě manželský otec. Ze znění a účelu zákona nelze odvoditi, že by pojištěnec neměl nárok na náhradu těchto pohřebních výloh ve výměře v zákoně stanovené. Nelze protot nárok pojištěncův na tuto dávku vyloučiti.

Jestliže pak pohřeb vypravila veřejná nemocnice, má tato nárok na náklady s tím spojené až do výše pohřebného, stanoveného v § 95, III., č. 2 zák. soc. poj. Pohřeb zemřelých má býti ulehčen a zabezpečen. Zákony poskytují těm, kdo pohřeb vypravili, přednostní právo nebo jiné výhody (§ 54, č. 1 konk. ř., § 26, č. 4 vyr. ř., § 73 nesp. ř., § 549 obč. zák., § 290, č. 1 ex. ř.), úmrtní kvartál veřejných zaměstnanců a pod. Z toho, že odst. 1. § 95, III., jest přičleněn k odst. 2, jest usuzovati, že pohřebné má dostati ten, kdo pohřeb vypravil, což byla v tomto případě žalobkyně.

Pensijní pojištění

§ 1. 753.

Rodinný poměr nevyklučuje existenci služebního poměru, avšak v tom případě smlouva služební

§ 11. 751.

Odůvodněný souhlas hornického rozhodčího soudu k propuštění z práce člena závodní rady, který v řeči promluvené k osazenstvu vybízel ke stávce a vyhrožoval násilím spoludělníku, který mluvil proti stávce. Rozh. vrch. rozh. s. horn. z 25. V. 1930, č. j. Vhrs 59/30, Ústupský 434.

Vychází-li se ze zjištění prvního soudu, nelze nařikánému rozsudku činiti po stránce právní žádných výtek; neboť z těchto zjištění vyplývá, že se odvolatel nejen hrubě prohršel proti svým povinnostem jako člen závodní rady, jemuž náleželo bděti nad tím, aby práce na závodě nebyla zbytečně zdržována, nýbrž že se svou výzvou k spoludělníkům, aby Heřmana P., jež mluvil proti stávce, ubili, dopustil se i činu, který závodní správu podle § 11 zákona z 25. II. 1920, č. 144, Sb. z. a n., opravňoval k okamžitému propuštění z práce i bez předchozího souhlasu hornického rozhodčího soudu. Z toho, že dělníci sahají v bojích za své požadavky proti zaměstnavatelům ke stávce a že stávka není zákonem zapovězena, nelze ještě dovozovati, že stávka je dovolenou zbraní. Rovněž tak neomlouvá odvolatele skutečnost, že stávka v případě tomto trvala snad jen jeden den, poněvadž odvolatel porušil své povinnosti jako člen závodní rady již tím, že spoludělníky ke stávce vybízel a nebylo ani třeba, aby stávka byla uskutečněna.

musí býti uzavřena tak nepochybným způsobem, že vůle stran vstoupiti ve služební poměr jest nade vší pochybnost zjevná. Rozs. vrch. poj. soudu z 30. X. 1933, Cpo 615/33-1, »Pensijní pojištění«, str. 36/XIII.

Rodinný poměr nevyklučuje ovšem existenci služebního poměru, avšak v takovém případě musí smlouva služební uzavřena býti tak nepochybným způsobem, že vůle stran vstoupiti ve služební poměr jest nade vší pochybnost zjevná. Uzavření služební smlouvy prokázáno nebylo, a tomu, že mezi matkou žalobce a jím samým služební smlouva uzavřena nebyla, svědčí to, že žalobce netvrdil a tím méně dokázal, že by byl jako zaměstnanec přihlášen k nemocenskému pojištění nebo u příslušného společenstva. Za tohoto stavu věci, kdy ani bratr žalobcův R. M. nemohl potvrditi jako svědek, že podle dohody žalobcovy s matkou ke smlouvě služební došlo, nemohl by soud jen na základě výpovědi žalobce jako strany dojiti k tomu, že žalobce byl u své matky zaměstnán na základě smluvního služebního poměru a proto nezůstalo řízení neúplným, nebyl-li proveden důkaz výsledkem stran.

§ 2. 754.

Povaha kočovného orchestru ve smyslu § 2, odst. 1. bodu 5 zák. č. 89/1920 Sb. o pensijním pojištění, nepomíjí již tím, že zaměstnanci jeho byli zavázáni účinkovati v orchestru jen pro určité stanoviště. Nál. nejv. spr. soudu z 9. I. 1934, č. 21.320/33, Boh. A 10.987.

§ 17. 755.

Kancelářské zaměstnání není přiměřené povolání tkaleovského mistra. Usnes. vrch. poj. soudu z 20. X. 1933, Cpo 715/33, »Pensijní pojištění« str. 37/XIII.

Prvý soud žalobu, domáhající se invalidního důchodu ve smyslu § 17 pens. zákona, zamítl

z toho důvodu, že žalobce podle posudku soudního znalce doc. dr. J. Sch. jest sice trvale nezpůsobilý k výkonu svého povolání jako tkalcovský mistr, ale jest schopen vykonávati zaměstnání kancelářské povahy a že službu kancelářskou dlužno službě dílovedoucího nebo tkalcovského mistra považovati za velmi přiměřenou.

Odvolační soud nesdílí tento posléz uvedený náhled prvního soudu a má naopak za to, že služba kancelářská není přiměřená dosavadnímu povolání žalobcovu a že není přiměřená zejména způsobu, jakým byl žalobce ve svém povolání zaměstnán, neboť tu by musilo jíti o povolání, v němž by mohl žalobce vykonávati práce příbližně stejného druhu, jako byly práce, jež vykonával ve svém povolání, kdežto služba kancelářská vyžaduje práci zcela jiných.

Má proto odvolací soud za to, že tu jsou dány podmínky pro přiznání invalidního důchodu.

§ 19.

756.

Je-li vznik invalidity přede dnem uplatnění nároku jen pravděpodobným, nestačí tato okolnost k zdůvodnění nároku na důchod od dřívější doby. Rozs. vrch. poj. soudu z 30. X. 1933, Cpo 369/33/1, »Pensijní pojištění« str. 36/XIII.

Den, kdy invalidita před vyšetřením soudním znalcem nastala, musil by býti bezpečně zjištěn, aby od něho důchod ve smyslu § 19 pens. zákona mohl býti přiznán a nestačí k zdůvodnění nároku na důchod od dřívější doby okolnost, že s touto dobou jako dobou vzniku invalidity pouze s pravděpodobností lze počítati. Proto měl býti přiznán invalidní důchod ode dne prohlídky lékařem soudním znalcem, a to tím spíše, když podle soukromých posudků důvěrných lékařů pensijního ústavu nebyla prokázána invalidita v dřívější době.

§ 23.

757.

K výkladu pojmu bezmocnost. Rozs. vrch. poj. soudu z 28. XII. 1933, Cpo 365/33/1, »Pensijní pojištění« str. 37/XIII.

Žalobce, který trpí stihomamem, má časté záchvaty, po nichž jest úplně zhroucený, nejí a na nic nereaguje, záchvaty se opakují i několikrát denně, takže se manželka žalobcova musí se žalobcem stále zaměstnávat. Žalobce se domáhal pořadem instančním zvýšení důchodu pro trvalou bezmocnost. Pojišťovací soud vzal podle posudku lékaře soudního znalce za zjištěno, že žalobce trpí chorobou duševní, jejíž příznaky konstituují obraz schizofrenie paranoidního charakteru, že žalobce pro tuto nevylečitelnou a trvalou nemoc jest sobě i okolí nebezpečným a že jeho stav vyžaduje stálého dozoru a ustavičné zvláštní péče osoby druhé, a to pro povahu choroby a i po event. relativním zlepšení a propuštění z ústavu pro choromyslné. Z toho všeho usoudil první soud, že u žalobce skutečně nastal důvod bezmocnosti, jaký má na mysli § 23 pens. zákona, že totiž jest žalobce trvale tak bezmocný, že stále potřebuje pomoci, ošetření a obsluhy jiné osoby a uznal právem, že žalobní nárok na zvýšení důchodu o polovinu jest důvodem po právu.

Vrchní pojišťovací soud rozsudkem shora označeným nepřiklonil se k tomuto náhledu. Soudní znalec, který byl slyšen při ústním jednání dne 15. ledna 1932, prohlásil, že podmínky stanovené v § 23 pens. zákona, to jest stálá potřeba pomoci, ošetření a obsluhy, nejsou v tomto případě ve společném spojení tak dány, jak je stanoví doslova § 23 pens. zákona, že však stálá bezpodmínečná potřeba zostřené dohledu nad

nemocným, který je za své jednání plně neodpovědným a sobě i okolí nebezpečným, vyvažuje plně podmínky výše uvedené. K této důležité části posudku nevzal první soud náležitěho zřetele, neboť se z ní podává, že žalobce potřeboval jen stálého dozoru, kterážto okolnost sama o sobě ještě nezakládá nároku na zvýšení invalidního důchodu pro trvalou bezmocnost, neboť tento nárok je podle úmyslu zákonodárce vázán na určité přesné podmínky, které musí býti všechny současně splněny.

V daném případě však nejsou současně splněny všechny předpoklady pro trvalou bezmocnost ve smyslu § 23 pens. zákona, totiž stálá potřeba pomoci, ošetření a obsluhy jiné osoby, neboť pro tento závěr není podkladu ani v posudku soudního znalce, ani ve výpovědích slyšených svědků. Byla proto žádost žalobcova o zvýšení invalidního důchodu pro trvalou bezmocnost s konečnou platností zamítnuta.

§ 177 a.

758.

Podal-li pojištěnec sice žádost o započtení poloviny nepojištěné doby včas, avšak neuvedl v ní ani, o kterou dobu jde, ani nepřijal potřebné průkazy, nelze jeho podání považovati za uplatnění nároku podle § 177 a), odst. 5. pens. zákona. Rozs. vrch. poj. soudu z 30. X. 1933, Cpo 406/33-1, Pensijní pojištění str. 35/XIII.

§ 177 a.

759.

Pro výši zvyšovacích částek podle zákona č. 125/1931 (započtení poloviny nepojištěné doby) je rozhodným den nápadu důchodu, nikoliv den zániku pojištění. Rozs. vrch. poj. soudu z 30. X. 1933, Cpo 344/33, Pensijní pojištění str. 36/XIII.

§ 177 a.

760.

Podmínky nároku na započtení poloviny nepojištěné doby musí býti splněny do 30. června 1932. Rozs. vrch. poj. soudu z 30. X. 1933, Cpo 632/33-1, Pensijní pojištění str. 36/XIII.

Podle odst. 5. § 177 a) pens. zákona (zákon č. 125/1931) dlužno nároky podle odst. 1. nejdéle do 30. června 1932 nejen uplatniti, nýbrž i prokázati. Žalobce neopatřil si do 30. června 1932 průkaz o tom, že získal před 1. lednem 1929 příspěvkovou dobu v povinném pojištění, což jest nezbytným předpokladem nároku a byla tedy jeho žádost o započtení poloviny nepojištěné doby právem zamítnuta.

Provisní pojištění

§ 3.

761.

Příslušnost bratrské pokladny k pojištění zaměstnanců podniků nehornických podle § 3 zák. č. 242/22 nezaniká změnou majitele těchto podniků. Nález nejv. spr. soudu z 23. IX. 1933, čís. 11.856/31, Boh. A 10.729.

Prejudikatura: Boh. A 10.357/33.*)

Úrazové pojištění

§ 1.

762.

I. Pojistné povinnosti úrazové podléhá truhlářský podnik, ve kterém se sice většina prací koná

*) Boh. A. 10.357 (nál. z 18. II. 1933, č. 2821). I. Podléhájí zaměstnanci bratrské pokladny, ustanovení v lázních této pokladny a pojištění u bratrské pokladny, pojistné povinnosti u okr. nemoc. pojišťovny? — II. Spory tohoto druhu rozhodují úřady politické.

ručně v dílně majitelově, avšak část jejich se pravidelně provádí na strojovém zařízení podniku družstva truhlářů, třeba podnik posléze zmíněný je od dílny na prvním místě uvedené místně oddělen. — II. Úrazová povinnost pojistná závisí za podmínek v zákoně stanovených na užívání hnacího přístroje a nevyžaduje, aby zaměstnanci in concreto byli vydáni nebezpečí spojenému se strojevou prací. — III. Konání prací jen mimochodem jest opakem trvalého konání prací; trvalost není totožná s nepřetržitostí. Nál. nejv. spr. soudu z 9. I. 1934, č. 22.534/33, Boh. A 10988. Prejudikatura: ad I. Boh. A 6068/26; ad II.: Boh. A 1518/22, 6068/26, 7564/28; ad III.: Boh. A 6068/26.*)

§ 45.

763.

Jednající ředitel těžářstva není třetí osobou ve smyslu § 47 zák. o úraz. poj. děln., nýbrž jest osobou zmíněnou v § 45, druhý odstavec téhož zákona, jež ručí za následky úrazu jen, přivodila-li úraz zúmyslně.

Při podnikových úrazech platí o ručení za úrazy zvláštní předpisy úrazového zákona, nikoliv všeobecné ustanovení § 1315 obč. zák.

Nejde o hrubé zavinění závodního inženýra, domáhal-li se, avšak bezvýsledně, u správy závodu opatření ochranných přístrojů a zařízení. Rozh. z 20. X. 1933, Rv I 1298/31, Váž. obč. 12.932.

Rozhodnutí soudů nižších stolic.

V tom, že zaměstnanec se nehlásil o smluvené přídavky k hodinové mzdě, nelze spatřovati konkludentní čin ve smyslu § 863 obč. zák., kterým se zaměstnanec nároku mlčky vzdal. Rozsudek pracovního soudu v Praze z 2. VIII. 1933 Cpo III 1020/32-16, krajského soudu civilního v Praze z 25. V. 1934 Opr 1325/33.

Žalobce domáhá se jednak částky Kč 2077.20, jakožto tak zv. 20% montážního příplatku k denní mzdě, jednak částky Kč 176.20 jménem 40% resp. 80% příplatku ke mzdě za práci přes čas, a nárok na obojí tyto příplatky vyvozuje z kolektivní smlouvy. Žalovaný uznal sice výpočet oněch příplatků za správný, avšak popřel žalobcův nárok na ně, poněvadž prý kolektivní smlouva se na žalobce, jakožto zámečnicka vůbec nevztahovala, a dále, poněvadž prý všem dělníkům bylo před převzetím dotyčných zadávek sděleno, že příplatky jim vypláceny nebudou, s čímž oni souhlasili. Konečně namítl žalovaný, že uplatňované nároky jsou promlčeny, ježto se žalobce o příplatky včas nehlásil.

Všechny tyto námitky ukázaly se zcela lichými.

Předložená kolektivní smlouva ze dne 11. V. 1928, sjednaná mezi Ústředním svazem čs. průmyslníků na jedné straně a Svazem kovodělníků v Čs. republice a Odborovým sdružením čs. kovopracovníků na straně druhé, neobsahuje žádného výslovného ustanovení, že by z ní byli zámečníci vyňati. Kdyby při jejím sjednávání takový úmysl byl, pak zajisté došel by v ní patřičného výrazu, právě tak jako se v ní děje zvláštní zmínka o kovolijích a brusičích, kdežto jinak se v ní mluví již jen všeobecně o řemeslných dělnících.

Nelze tudíž pochybovati o tom, že i žalobce jakožto zámečník byl jejich ustanovení účasten.

*) Boh. A 6068 (nál. z 15. XI. 1926, č. 23.369): I. Povinnému pojištění úrazového podle § 1, odst. 4., č. 2 úraz. zák. z r. 1887, podléhají podniky, tam uvedené i tehdy, když hnací přístroje, jichž používání je zákonitou příčinou pojistné povinnosti, jsou místně odděleny od podniku, v němž jich jest užíváno. — II. Kdy se užívá přístrojů takových jen »mimochodem«?

Boh. A 1518 (nál. z 22. IX. 1922, č. 12.925): Ustanovení § 1, č. 2, odst. 4. zák. úrazového, nevztahuje se toliko na podniky výrobní, nýbrž i na podniky obchodní. Užívá-li se v podniku komerčním kopírovacích lisů hnacích elektřinou, jsou úrazovému pojištění podrobeni všichni dělníci a závodní úředníci podniku toho, i když nejsou při výkonu své práce v přímém styku s oněmi lisy, umístěnými v souslednosti s komerčním kanceláři.

Boh. A 7564 (nál. z 20. XI. 1928, č. 30.799): Je-li v bankovním závodě zavedeno ústřední topení, zásobené z parního kotle a je-li tam umístěn elektromotor k pohonu kopírovacího stroje, jsou všichni úředníci, zaměstnanci a dělníci v závodě tom podrobeni pojistné povinnosti úrazové.

Předložená »potvrzení« Svazu průmyslu malokovového, celuloidového a soustružnického v Praze ze dne 7. I. 1933, jakož i Svazu kovodělníků v Praze II. ze dne 1. XII. 1932 nemají pro věc žádného zvláštního významu, poněvadž obsahují vlastně jen soukromý názor oněch korporací.

Pokud jde o druhou námitku žalovaného, zjistil odvolací soud z výpovědi žalobce, slyšeného jako strany, že nebyl ani žalovaným, ani některým z jeho úředníků dotázán, zda se vzdává nároku na předmětné přídavky a že ani sám žalovaný svůj souhlas k tomu neprojevil.

Výpovědi svědků, v tom směru slyšených, zněly celkem negativně, neboť žádný z nich nemohl potvrditi, že by byl žalobce výslovně souhlasil, aby mu přídavky vypláceny nebyly, nýbrž nanejvýše jen, že ony přídavky fakticky vypláceny nebyly.

Naopak ze svědecké výpovědi dílovedoucího R. P. bylo zjištěno, že právě z popudu žalobcova tážal se jmenovaný svědek někdy v roce 1930 žalovaného, proč nejsou ony příplatky vypláceny, načež žalovaný jen odvětil, že je platiti nemůže.

Rovněž svědek, jenž byl u žalovaného zaměstnán jako přední dělník zámečnický, potvrdil a soud z jeho výpovědi zjišťuje, že se u něho žalobce začátkem roku 1932 informoval, má-li nárok na ony příplatky. Svědek mu přisvědčil, zároveň však mu radil, aby se před skončením pracovního poměru o ně nehlásil, poněvadž by mohl býti propuštěn.

Tyto okolnosti podporují shora uvedené zjištění, čerpané z výpovědi žalobcovy a nutno tudíž míti za to, že mezi žalobcem a žalovaným nedošlo k dohodě, podle níž by kolektivní smlouva ohledně příplatků montážních, jakož i ohledně příplatků ke mzdě za práci přes čas byla nějak změněna.

Žalovaný k důkazu slyšen nebyl, poněvadž, ač řádně obeslán, se nedostavil, aniž se řádně omluvil a tím sám se o důkaz ten připravil.

Ani o promlčení žalobcova nároku nelze tu mluvit.

Jde o nároky, vzniklé v době mezi 1. VIII. 1930 až 22. VII. 1932, a žaloba byla podána 1. X. 1932, tudíž ještě před uplynutím tříleté lhůty promlčení (§ 1486, č. 5 obč. z.).

Poznamenati jest ještě, že názor prvního soudu, že žalobce se nároku mlčky vzdal, poněvadž se o příplatky vůbec nehlásil, je naprosto nesprávný, třebaš by názor ten se opíral o jiné zjištění, než učinil soud odvolací. V pouhém neuplatňování nějakého práva konkludentní čin ve smyslu ustanovení § 863 obč. z. spatřovati nikterak nelze. K tomu by musely přistoupiti ještě další okolnosti, na př. že žalobce při jed-

notlivých výplatách potvrzoval, že je se svými nároky úplně vyrovnán, nebo že tak učinil aspoň při odchodu ze zaměstnání a pod. Nic takového však žalovaný netvrdil a tím méně prokázal.

Zákon o pracovních soudech klade v §§ 1 a 2 váhu na osobní vztahy stran, z čehož plyne, že jakmile tu není u některé ze sporných stran onoho vztahu, není tu také předpokladu stanoveného v § 1 zákona o pracovních soudech. Usnes. prac. soudu v Praze z 12. X. 1933, č. j. Cpr IV 595/33-4, a kraj. soudu civ. v Praze z 25. XI. 1933, č. j. Opr 439/33-9, Sb. min. sprav. č. 18.

Pracovní soud odmítl z úřední povinnosti žalobu pro věcnou nepřislusnost a v důvodech uvedl:

Podle § 1 zák. o pracovních soudech jsou pracovní soudy výlučně příslušné rozhodovati o sporách z pracovního, služebního nebo učebního poměru, založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem a § 2 cit. zák., pak je vázán touže podmínkou. Podle přednesu žalující strany žalobce u žalované strany přímo zaměstnán nebyl, nýbrž u potravního spolku želez. zřízenců v L., a to až do 30. září 1930. Teprve dne 7. ledna 1933 byla převzata aktiva i pasiva tohoto spolku žalovanou stranou. Podle tohoto přednesu jedná se o žalobní nárok opřený o § 1409 obč. zák., o němž pracovní soud není příslušným jednati a rozhodovati, ježto nejedná se o pracovní poměr založený na smlouvě služební ve smyslu § 1151 a násl. obč. zák. O universální sukcesi pak nemůže býti řeči, poněvadž žalovaná strana je společenstvem podle zák. z 9. IV. 1873, č. 70 ř. z., a takovým byl i potravní spolek želez. zřízenců v L. a podle § 36 zák. o společenstvech nemůže společenstvo zaniknouti fúzí s jiným společenstvem. Jiná universální sukcese u společenství není možná než fuse. Žalující strana ani netvrdila, kdy k fúzi došlo, a nepředložila o tom smlouvu a obchodní rejstřík v tomto směru by k důkazu nepostačil.

Rekursní soud potvrdil usnesení z těchto důvodů:

Podle §§ 1a 2 zák. o prac. soudech jsou soudy pracovní výlučně příslušnými rozhodovati o sporách z pracovního a služebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou vzniklých mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Zákon klade tu právě váhu na osobní vztahy stran, z čehož plyne, že jakmile tu není u některé ze stran sporných onoho vztahu, není tu také předpokladu § 1 zák. o prac. soudech. Je tudíž posouditi, zda tomu tak je v daném případě.

V tom směru je nesporné, že služební poměr stával mezi žalobcem a potravním spolkem železničních zaměstnanců stát. drah v L., že žalobce dne 30. září 1930 vystoupil ze služeb těchto a že dnem 7. ledna 1933 potravní spolek železničních zřízenců státních drah v L. byl převzat se všemi aktivy a pasivy žalovanou stranou.

Z toho plyne, že žalující strana nevstoupila ve služební poměr se žalovanou stranou, ježto týž byl již zrušen před převzetím dřívější firmy stranou žalovanou. A není-li tu tudíž tohoto osobního vztahu žalobce k straně žalované, pak není také dána příslusnost pracovního soudu k projednávání sporu mezi nimi vzniklého.

Pracovní soud je příslušný rozhodovati o nároku na náhradu útrat vzniklých ze sporů spojených s odpovědným redaktorstvím, jestliže žalovaný přijav žalobce do služeb jako odpovědného redaktora zavázal se mu nahraditi útraty vzniklé

z takovýchto sporů. Rozh. prac. soudu v Praze z 8. VIII. 1933, č. j. Cpr I 330/32-19, a kraj. soudu civ. v Praze jako soudu odvolacího ze 17. XII. 1933, č. j. Opr. 380/32-22, Sb. min. sprav. č. 17.

Jest nesporné, že žalovaný přijal žalobce do svých služeb jako odpovědného redaktora a že se zavázal citovaným dopisem z 11. října 1927 nahraditi žalobci útraty vzniklé mu z eventálních sporů, které by vyplývaly z odpovědného redaktorství. Šlo tedy zřejmě o náhradu výloh vykonáváním zaměstnání žalobce a tedy vlastně o součást služebních požitků, resp. o plnění vyvěrající z poměru služebního, takže vzhledem k ustanovení §§ 1 a 2 zákona ze 4. července 1931, čís. 131 Sb. z. a n., první soud zcela právem se pokládal za příslušný.

Písemná výpověď ze služebního poměru nemusí býti doručena k vlastním rukám. Rozh. prac. soudu v Plzni z 25. V. 1932, č. j. Cpr 52/32-5, Sb. min. sprav. č. 22.

Pracovní soud shledal nárok žalobcův neodůvodněným, a to z toho důvodu, že zákon o obchodních pomocnicích v § 20 nepředpisuje pro výpověď určitou formu. Proto při písemné výpovědi nelze žádati doručení k vlastním rukám. Podle analogie § 102 c. ř. s. stačí doručení osobě domácí, a jestliže dopis doporučený nebyl od matky žalobcovy přijat, sluší to považovati za případ § 109 c. ř. s. a sluší míti za to, že dopis, obsahující výpověď žalobci ze služebního poměru u žalované firmy, byl dnem 30. prosince 1931 doručen.

Ujednání zaměstnavatelských firem, podle kterého se zavázaly, že žádná z nich nepřijme do svých služeb úředníka nebo dělníka, který vystoupil od některé z těchto firem, jest proti dobrým mrávům. Rozh. prac. soudu v Praze z 16. IV. 1932, č. j. Cpr I 328/32, Sb. min. sprav. č. 21.

Ježto žalovaná strana uzavřela s třemi jinými firmami ujednání, jež má každému jejich zaměstnanci znemožňovati u těchto firem získati nové místo, dopustila se jednání, které jest proti dobrým mrávům, poněvadž žalovaná firma vylučuje své zaměstnance od získání místa u podobných firem, kde by mohly míti nejlepší možnosti si živobytí získati. Ujednání jest podle § 879 obč. zák. jako úmluva proti dobrým mrávům neplatná a zúčastněné firmy jsou povinné škodu tímto jednáním způsobenou nahraditi.

Pro spory příslušející před pracovní soudy neplatí ustanovení § 104 j. n. Rozh. prac. soudu v Brně z 30. III. 1932, č. j. Cpr I 110/32-5, a kraj. soudu civ. v Brně z 29. IV. 1932, č. j. Opr 11/32-1, Sb. min. sprav. č. 20.

Žalobce opírá příslusnost zdejšího pracovního soudu o smluvené sudiště, zřejmě tedy o ustanovení § 104 j. n.

Aniž by bylo třeba dále zkoumati, zda podmínky § 104 j. n. v daném případě jinak by byly dány, také rekursní soud v souhlasu s pracovním soudem vychází z té okolnosti, že v § 19 zák. o prac. soudech sice zavádí podpůrnou platnost c. ř. s., avšak pouze pro řízení před prac. soudem, jež se má jinak, pokud zákon sám nic jiného nestanoví, řídití předpisy, platnými podle c. ř. s. pro soudy okresní.

Platnost jurisdikční normy však před pracovní soudy nezavádí, a příslusnost pracovních soudů normuje, pokud běží o věcnou příslusnost, v ustanoveních §§ 1 a 2 cit. zák. a zde ovšem ustanovuje výlučnost jich po věcné stránce proti soudům ostatním, a pokud běží o příslusnost místní, v ustanovení § 3 cit. zák.

Podobného ustanovení, jako je v § 104 j. n., zákon o pracovních soudech však nemá a všeobecně také podpůrnou platnost této jurisdikční normy také u pracovních soudů nezavádí.

Strany proto nemohou prorogovati nejen jiný soud než pracovní, avšak ani ne jiný pracovní soud, než je věcně a místně podle zák. ze dne 4. července 1931, č. 131 Sb. z. a n., příslušný pro jejich spornou věc.

Nejde o služební poměr, jestliže žalobce konal práce za poskytování chudinské podpory. Rozh. prac. soudu v Praze z 6. XI. 1933, č. j. Cpr V 1421/33-49, kraj. soudu civ. v Praze z 8. I. 1934, Opr 4/34-6, Sb. min. sprav. č. 19.

Podle §§ 1 a 2 zák. o prac. soudech je k rozhodování sporů ze služebního, pracovního a učňovského poměru mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem příslušným pracovní soud. Je tedy předpokladem příslušnosti soudu pracovního, že byla uzavřena mezi spornými stranami služební smlouva podle § 1151 a násl. obč. zák. Ustanovení toto předpokládá dohodu stran jednak o pracích, jež konati nutno, jednak o mzdě, jež má za tyto práce býti placena. Tomu však v daném případě tak není. Zde domáhal se žalobce na straně žalované podpory chudinské, která mu byla poskytnuta, a žalovaná naproti tomu za poskytnutí podpory té vyžadovala na žalobci konání určitých prací. Není tu tudíž, jak ustanovení §§ 1151 a násl. obč. z. vyžadují, mzdě ekvivalentem za konané práce, nýbrž naopak práce mají býti konány za to, že žalobci se dostává chudinské podpory. Není tu tudíž založen mezi stranami poměr služební. A důsledkem toho není také splněn předpoklad §§ 1 a 2 zák. o prac. soudech pro příslušnost soudu pracovního k rozhodnutí žalobou uplatněného nároku na náhradu škody.

Prokurista exportní firmy, který ve volném čase u jiné exportní firmy obstarává za plat cizojazyčnou korespondenci a zamílčí to svému zaměstnavateli, je nehodný jeho důvěry (§ 27, č. 1, zák. o obchodních pomocnících). Rozh. prac. soudu v Jablonci n. N. z 26. X. 1932, č. j. Cpr. I 22/32-3, Sb. min. sprav. č. 26.

Nejde o nárok z porušení služební smlouvy, opírá-li žalobkyně žalobu na náhradu škody o to, že společník žalované firmy ji vylákal z dřívějšího zaměstnání a pak ji propustil předstíráním, že bude dřívějším zaměstnavatelem přijata za starých podmínek. Rozh. prac. soudu v Praze z 31. V. 1933, č. j. Cpr IV 195/33-9, a kraj. soudu civ. v Praze jako soudu odvol. z 3. XI. 1933, č. j. Opr 288/33, Sb. min. sprav. č. 15.

Odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu a řízení jemu předcházející pro zmatečnost a žalobu s konečným návrhem aby žalovaná firma byla uznána povinnou zaplatiti žalobkyni 6000 Kč s přísl., odmítli; v důvodech uvedl:

Podle § 1 zák. o prac. soudech jsou pracovní soudy, nehledíc na hodnotu předmětu sporu, výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního neb učebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklých mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, jakož i mezi zaměstnanci téhož zaměstnavatele, a podle § 22 téhož zákona zkoumá prac. soud svoji příslušnost z úřední povinnosti.

Třebas by žalovaná strana námitku nepřislusnosti před první instancí nebyla vznesla a třebas tak nečiní ani v odvolání, musil odvolací soud vzhledem k ustanovení § 33, odst. 2., zák. o prac.

s., především zkoumati, zda tu jde skutečně o spor, spadající pod ustanovení §§ 1 a 2 cit. zák.

Vycházejí z obsahu žaloby, který pro otázku příslušnosti jedině je rozhodný, dospěl odvolací soud k názoru, že tomu tak v daném případě není.

Žalobkyně totiž v podstatě tvrdí, že E. T. jako společník žalované firmy ji vylákal z dřívějšího jejího zaměstnání od firmy R., kde měla stálé zaměstnání, a pak ji propustil s předstíráním, že bude znovu přijata za starých podmínek firmou R. Tím prý byla poškozena o 6000 Kč, t. j. o úšlou mzdu za měsíc března až červen 1933, po kteroužto dobu by prý její zaměstnání u fy R. bylo jistě trvalo.

Žalobní nárok není tedy vyvozován z nějakého porušení služební smlouvy sjednané mezi žalobkyní a žalovanou firmou, a nelze tu proto mluvit o sporu z pracovního nebo služebního poměru ve smyslu § 1 zák. o soudech pracovních.

Rozhodl-li přes to pracovní soud o této žalobě, je naříkaný rozsudek, jakož i řízení jemu předcházející, zmatečné (§ 28 zák. o pr. s.).

V odvolání proti rozhodnutí pracovního soudu není třeba zachovati formu stanovenou v § 467 c. ř. s., avšak aspoň z obsahu odvolacího spisu musí býti zřejmé, v čem první soud podle odvolatela mínění pochybil a čeho se odvolatel domáhá. Rozh. prac. soudu v Praze z 9. III. 1933, č. j. Cpr I 1498/32-9, kraj. soudu civ. v Praze z 6. IX. 1933, č. j. Opr 194/33-15, Sb. min. sprav. č. 30.

Předpis § 28 zák. o prac. soudech sice praví, že v odvolání důvody odvolací uváděti netřeba a § 33 cit. zák., že před odvolacím soudem projednává se věc znovu v mezích návrhů odvolacích. Nemusí tedy odvolatel zachovávat formu přesně stanovenou v § 467 c. ř. s., avšak aspoň z obsahu odvolacího spisu musí býti zřejmé, v čem první soud podle jeho mínění pochybil a čeho se odvolatel domáhá.

Dobu zaměstnání jednoho roku, rozhodnou pro nárok na dovolenou podle zák. č. 67/1925 Sb. z. a n., jest počítati zpět od 1. května, nikoliv od 1. ledna. Rozh. okr. soudu v Chebu z 10. I. 1933, č. j. Opr 32/32-6 a kraj. soudu v Chebu z 4. II. 1933, č. j. Opr 4/33-9, Sb. min. sprav. č. 28.

Smysl § 3 shora uvedeného zákona, o který zde jde, jest jasný. Práví-li se v něm, že pro nárok na dovolenou a jeho výměru jest rozhodný 1. květen, nutno toto ustanovení chápati ve spojitosti s § 12, odst. 1, podle kterého má býti dovolená pravidelně poskytnuta v době od 1. května až do konce září. Je tudíž 1. květen rozhodným tak, že od něho se počítá nazpět doba, skýtající nárok na dovolenou, a že, jestliže tato lhůta podle ustanovení zákona nebyla přerušena, dlužno priznati dovolenou 6 dnů ovšem teprve v novém roce, tudíž po 1. květnu za dobu již uplynulou. (Rozhodnutí nejv. soudu ze 27. června 1926, R I 550, 551/26, Vážný 6188*). Je tudíž počítati jednoroční lhůtu, rozhodnou pro nárok na placenou dovolenou, od 1. května.

Kdo není členem organisace uzavřevší kolektivní smlouvu, obsahující také ustanovení, že rozhodování o sporech z pracovního poměru náleží soudu (§ 1, odst. 3., zák. o pracovních soudech), musí k ujednání o přenesení pracovních sporů

*) Váž. obč. 6188: »Jednoroční doba § 1 čítá se zpět od 1. května toho kterého roku.«

na rozhodce přistoupiti výslovným písemným prohlášením. Nestačí pouhý podpis kolektivní smlouvy. Usn. okr. soudu v Ústí n. Or. z 26. X. 1932, č. j. Cpr 5/32-4, a kraj. soudu v Chrudimi z 15. III. 1933, č. j. Opr. 3/33-17, Sb. min. sprav. čís. 25.

Krajským soudem jako soudem rekursním bylo změněno usnesení okresního soudu, oddělení pro pracovní spory, kterým byla k námitce žalované strany žaloba pro věcnou nepříslušnost soudu odmítnuta. V odůvodnění rozhodnutí, kterým bylo žalobcově stížnosti výhověno, rekursní soud uvedl:

První soud, řídě se rozhodnutím rekursního soudu ze dne 9. prosince 1932, č. j. Opr. 4/32-7, má za nesporné, že žalobce není členem zaměstnaneckého sdružení, které uzavřelo kolektivní smlouvu, podle níž k řešení veškerých sporů z pracovního poměru, nenastane-li dohoda závodním výborem, povolána je centrální paritní komise v Praze. Podle § 1, odst. 3., zák. č. 131/31 Sb. z. a n., zaměstnanci, kteří nejsou členy organizační sjednavších hromadnou pracovní smlouvu neb obdobnou úpravu, mohou k tomuto ujednání o přenesení sporu na rozhodce přistoupiti písemným prohlášením.

Prohlášením ze dne 1. prosince 1926, které, jak zjištěno, každý dělník v závodě žalované firmy zaměstnaný musí podepsati a které žalobce také podepsal, třeba organizován nebyl, přistoupil žalobce ovšem na podmínky tam obsažené, a třeba snad žalobce bral mzdu a příplatek podle kolektivní smlouvy, jak se to v závodě žalované strany praktikovalo a třeba žalobce proti mzdě kolektivní smlouvou stanovené se nebránil a jiné požítky nepožadoval, a třeba dělnictvo u žalované firmy se řídilo kolektivní smlouvou bez ohledu na to, je-li organizováno, čili nic, nelze z

toho usuzovati, že žalobce ke kolektivní smlouvě ohledně příslušnosti k řešení sporu přistoupil a že by tímto ustanovením byl vázán.

Předpis § 1, odst. 3., zákona č. 131/31 Sb. z. a n., žádá výslovně písemné prohlášení, jímž přistupuje zaměstnanec k ujednání obsaženému v hromadné smlouvě pracovní nebo jiné obdobné úpravě, podle něhož příslušnost pracovního soudu k rozhodování sporů pracovních může být vyloučena a přenesena na rozhodce, takže zaměstnanec tím způsobem všechnu pochybnost vylučujícím dává najevo svoji vůli, že k ujednání tomu přistoupiti chce.

Tato jasná vůle žalobcova však z prohlášení ze dne 1. prosince 1926, třebaž je podepsal a s jeho obsahem byl srozuměn, nikterak nepochybně zřejmá není a nelze zejména v tomto směru poukazovati na předpis § 863 obč. zák., jenž výslovně pro čin konkludentní žádá, aby v uvážení všech okolností chování strany žádnou příčinu rozumnou k pochybnostem nezavdávalo. Poněvadž tedy určité písemné prohlášení žalobcovo, jak je žádáno v § 1, odst. 3., zák. č. 131/31 Sb. z. a n., dáno nebylo a žalobce členem organizace kolektivní smlouvu uzavřevší není, nelze právem tvrditi, že se žalobce podrobil stanovám kolektivní smlouvy co do vyřízení sporu a že proto k vyřízení sporu byla by příslušná ústřední paritní komise v Praze.

Neprávem tedy první soud dospěl k názoru, že žalobce, jsa kolektivní smlouvou chráněn a požívaje jejích výhod, mlčky k ní v celém rozsahu i co do ustanovení ohledně příslušnosti přistoupil a že prohlášením shora uvedeným dal to najevo a tím příslušnosti ústřední paritní komise v Praze se podrobil a neprávem tudíž první soud žalobu pro nepříslušnost soudu pracovního odmítl.

Poznámky.

Odčitatelnost cestovních výloh obchodních cestujících. Výnos zemského finančního ředitelství v Praze ze dne 13. prosince 1933, č. XVI/1443/33.

Především nutno rozlišovati, jde-li o poměr služební (služební požitky), či nikoliv. Jde-li o služební poměr, není podle ustanovení § 11, odst. 2., věta 1., zákona o přímých daních náhrada služebních výdajů (na př. náhrada diet, nocležného, cestovního, stravného) zásadně důchodem podrobeným dani důchodové a nepodléhá tudíž také srážce daně důchodové. V ročním výkaze je tato náhrada služebních výdajů uvedena zvláště a odděleně. Berní správa (daňová komise) má ovšem právo zkoumati zde (pokud nejde o státní zaměstnance) přiměřenost či správnost těchto náhrad a může žádati od poplatníka průkaz o skutečných služebních břemenech, spojených s jeho služebními úkony, pokud ovšem nebylo již ministerstvem financí stanoveno, podle odst. 9. prov. nař. k § 29, odst. 1., cit. zák., do jaké míry se mají takové náhrady uznati za dani nepodrobené (na př. u herců a hudebníků, dále u tiskařů, co se týká náhrady za noční práci). V těchto případech, kde jde o náhradu služebních výdajů, nutno tedy uznati jako dani nepodrobené nejen vlastní cestovné, ale i diety, stravné, nocležné, možno však

zkoumati jejich přiměřenost a správnost. Tam, kde služební požitky samy jsou určeny na částečnou úhradu služebních výdajů (§ 11, odst. 2., věta 2.), platí všeobecná zásada, že nutno žádati výdny průkaz takových výdajů (pokud ovšem není stanovena odchylka ministerstvem financí, jak shora uvedeno a pokud po případě nestačí paušál podle § 15, č. 1, lit. d). Zde by bylo možno trvati na uplatnění zásady, že nelze srážeti výdaje na nocležné a stravné, poněvadž zaměstnanec za ně, jako takové, neobdržel zvláštní náhrady, která zásadně nepodléhá dani důchodové. Upozorníme však, že z důvodu aekvity a spravedlivého vystižení jednotlivých případů doporučuje se postupovati liberálněji i u těch zaměstnanců a také u samostatných podnikatelů, zejména obchodních zástupců, kteří nedostávají zvláštní náhrady výdajů službou vyžadovaných, jestliže jejich povolání prokazatelně zvyšuje osobní náklad na byt a stravu nad výši, již by vyžadoval náklad v domácnosti, a odečísti přiměřené nocležné, jakož i rozdíl mezi stravným na cestách a doma (tak zv. vícestavné). Přiměřenost nelze stanoviti generelně, nýbrž od případu k případu v řízení vytykáacím.

Vychází 20. každého měsíce. — Předplatné ročně Kč 20.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálního pojišťovacího práva« ročně Kč 32.—, pro předplatitele časopisu »Odborové sdružení československé« Kč 12.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálního pojišťovacího práva« Kč 18.—. Redakce, správa a výpravna v Praze I., Na Perštýně 11. — Majitel: Odborové sdružení československé. — Vydavatel a odpovědný redaktor Rudolf Tayerle. — Řídící redaktor Jaromír Hlaváček. — Tiskem Lidové knihtiskárny A. Němec a spol., Praha II., Hyberská ul. 7.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. 208.987-VII.-1927. Podací úřad Praha 25.